

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۲/۲۵)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۲/۰۴)	متن مصوبه (۱۳۹۱/۰۱/۱۴)
<p>در ماده (۵) جمله زیر حذف شد:</p> <p>«دادگاه باید در رأی صادر شده محکوم علیه را به پرداخت هزینه های موضوع این ماده نیز محکوم کند.»</p>	<p>۱_ در ماده (۵)، صدور حکم و پرداخت هزینه های مذکور در این ماده در غیر موارد تسبیب، خلاف موازین شرع است.</p>	<p>ماده ۵_ در صورت عدم تمکن مالی هریک از اصحاب دعوی دادگاه می تواند پس از احراز مراتب و با توجه به اوضاع و احوال، وی را از پرداخت هزینه دادرسی، حق الزحمه کارشناسی، حق الزحمه داوری و سایر هزینه ها معاف یا پرداخت آنها را به زمان اجراء حکم موکول کند. همچنین در صورت اقتضاء ضرورت یا وجود الزام قانونی دایر بر داشتن وکیل، دادگاه حسب مورد رأساً یا به درخواست فرد فاقد تمکن مالی وکیل معاضدتی تعیین می کند. دادگاه باید در رأی صادر شده محکوم علیه را به پرداخت هزینه های موضوع این ماده نیز محکوم کند.</p> <p>تبصره_ افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و مددجویان سازمان بهزیستی کشور از پرداخت هزینه دادرسی معاف می باشند.</p>
<p>تبصره ماده (۱۹) به شرح ذیل اصلاح شد:</p> <p>تبصره_ دادگاه با ملاحظه نظریه کارشناسی مراکز مشاوره خانواده به تشخیص خود مبادرت به صدور رأی می کند.</p>	<p>۲_ ماده (۱۹) از این حیث که مشخص نیست آیا قاضی ملزم به رعایت نظریه کارشناسی است یا خیر؟ ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۱۹_ مراکز مشاوره خانواده ضمن ارائه خدمات مشاوره ای به زوجین، خواسته های دادگاه را در مهلت مقرر اجراء و در موارد مربوط سعی در ایجاد سازش می کنند. مراکز مذکور در صورت حصول سازش به تنظیم سازش نامه مبادرت و در غیر این صورت نظر کارشناسی خود در مورد علل و دلایل عدم سازش را به طور مکتوب و مستدل به دادگاه اعلام می کنند.</p> <p>تبصره_ دادگاه با در نظر گرفتن نظریه کارشناسی مراکز مشاوره خانواده به صدور رأی مبادرت می کند، مگر آن که نظریه مزبور را بر خلاف اوضاع و احوال مسلم قضیه تشخیص دهد.</p>
<p>جمله اول ماده (۲۹) به شرح ذیل اصلاح شد:</p> <p>ماده ۲۹_ دادگاه ضمن رأی خود با توجه به شروط ضمن عقد و مندرجات سند ازدواج، تکلیف جهیزیه، مهریه، نفقه زوجه، اطفال و حمل را معین و در مورد چگونگی حضانت و نگهداری اطفال و تصمیم مقتضی اتخاذ می کند.</p>	<p>۳_ در ماده (۲۹)، اطلاق اجرت المثل ایام زوجیت به نحو مذکور در این ماده، خلاف موازین شرع شناخته شد. همچنین مراد از نحله و اینکه به چه مواردی تعلق می گیرد باید مشخص گردد تا اظهار نظر شود.</p> <p>تذکره: ۱_ در ماده (۲۹)، عبارت صدر</p>	<p>ماده ۲۹_ دادگاه ضمن رأی خود با توجه به شروط ضمن عقد و مندرجات سند ازدواج، تکلیف جهیزیه، مهریه، نفقه زوجه، اجرت المثل ایام زوجیت، نحله، اطفال و حمل را معین و در مورد چگونگی حضانت و نگهداری اطفال و نحوه پرداخت هزینه های حضانت و نگهداری تصمیم مقتضی اتخاذ می کند. همچنین دادگاه باید با توجه به وابستگی عاطفی و مصلحت طفل، ترتیب، زمان و مکان ملاقات وی با پدر و مادر و سایر بستگان را تعیین کند. ثبت طلاق موکول به تأدیه حقوق مالی زوجه است. طلاق در صورت رضایت زوجه یا صدور حکم قطعی دایر بر اعسار زوج یا تفسیط محکوم به نیز ثبت می شود. در هر حال، هرگاه زن بدون دریافت حقوق مذکور به ثبت طلاق رضایت دهد می تواند پس از ثبت طلاق برای دریافت این حقوق از طریق اجراء احکام دادگستری مطابق مقررات مربوط اقدام کند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۲/۲۵)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۲/۰۴)	متن مصوبه (۱۳۹۱/۰۱/۱۴)
	ماده نیاز به اصلاح عبارتی دارد.	
<p>ماده ۳۰_ هرگاه زوجه از مال خود برای امور زندگی مشترک هزینه کرده و در قبال آن عوض مالی دریافت نکرده باشد، دادگاه به درخواست وی پس از جلب نظر کارشناس رسمی دادگستری مبالغ هزینه شده را تعیین و به تأدیه آن حکم می‌کند، مگر این‌که زوج قصد تبرع زوجه در صرف مبالغ مذکور را ثابت کند. مفاد این ماده در طلاق توافقی مجری نیست.</p>	<p>۴_ اطلاق ماده (۳۰)، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	
<p>ماده ۳۰_ هرگاه زوجه از مال خود برای هزینه‌های متعارف زندگی مشترک که بر عهده زوج است هزینه کرده و در قبال آن ...</p>	<p>۵_ ماده (۳۲)، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>ماده ۳۲_ چنانچه مطابق تبصره ماده (۳۳۶) قانون مدنی اجرت‌المثلی به زوجه تعلق نگیرد و طلاق بنا بر درخواست زوجه یا ناشی از تخلف وی از وظایف همسری یا سوءاخلاق و رفتار وی نباشد، دادگاه با توجه به سنوات زندگی مشترک و وسع مالی زوج و نوع کارهایی که زوجه در خانه شوهر انجام داده است، مبلغی را از باب نحلّه برای زوجه تعیین می‌کند.</p>
<p>ماده دوم ماده (۳۶) از عبارت «در صورت عدم حضور زوجه...» تا آخر ماده به شرح ذیل اصلاح شد: در صورت عدم حضور زوجه صیغه طلاق جاری و پس از ثبت به وسیله دفترخانه مراتب به اطلاع زوجه می‌رسد.</p>	<p>۶_ در ماده (۳۶)، اشتراط حضور زوجه برای اجرای صیغه طلاق، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p> <p>تذکره: ۲_ انتهای تبصره ماده (۳۶)، نیازمند اصلاح واژگانی است.</p>	<p>ماده ۳۶_ هرگاه زوج در مهلت مقرر به دفتر رسمی ازدواج و طلاق مراجعه و گواهی عدم امکان سازش را تسلیم کند، در صورتی که زوجه ظرف یک هفته در دفترخانه حاضر نشود سردفتر به زوجین اخطار می‌کند برای اجرای صیغه طلاق و ثبت آن در دفترخانه حاضر شوند. در صورت عدم حضور زوجه و عدم اعلام عذر از سوی وی در مدت مذکور صیغه طلاق جاری و ثبت می‌شود و در صورت اعلام عذر، یک نوبت دیگر، به ترتیب مذکور از طرفین دعوت به عمل می‌آید. در موارد غیبت زوجه، اجرای صیغه طلاق و ثبت آن به وسیله دفترخانه به اطلاع وی می‌رسد.</p> <p>تبصره_ فاصله بین ابلاغ اخطاریه و جلسه اجرای صیغه در این ماده و ماده (۳۴) این قانون نباید از یک هفته کمتر باشد. در مواردی که زوج یا زوجه مجهول‌المکان باشند، دعوت از شخص مجهول‌المکان از طریق نشر آگهی در جراید کثیرالانتشار یا هزینه درخواست‌کننده به وسیله دفترخانه به عمل می‌آید.</p>
<p>عبارت ذیل به انتهای ماده (۳۹) اضافه گردید: در هر حال در صورت انقضای مدت عده و عدم احراز رجوع طلاق ثبت می‌شود.</p>	<p>۷_ ماده (۳۹) باید روشن شود در صورتی که ایام عده منقضی و هیچ یک از این دو شرط نباشد، تکلیف چیست؛ تا اظهار نظر ممکن گردد.</p>	<p>ماده ۳۹_ در طلاق رجعی، صیغه طلاق مطابق مقررات مربوط جاری و مراتب صورتجلسه می‌شود ولی ثبت طلاق منوط به ارائه گواهی کتبی حداقل دو شاهد مبنی بر سکونت زوجه مطلقه در منزل مشترک تا پایان عده است، مگر این‌که زن رضایت به ثبت داشته باشد. در صورت تحقق رجوع، صورتجلسه طلاق ابطال و در صورت عدم رجوع صورتجلسه تکمیل و طلاق ثبت می‌شود. صورتجلسه تکمیل شده به امضاء سردفتر، زوجین یا نمایندگان آنان و دو شاهد طلاق می‌رسد. در</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۲/۲۵)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۲/۰۴)	متن مصوبه (۱۳۹۱/۰۱/۱۴)
<p>ماده (۴۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:</p> <p>ماده ۴۳_ صغیر و مجنون را نمی‌توان بدون رضایت ولی، قیم، مادر یا شخصی که حضانت و نگهداری آنان به او واگذار شده است از محل اقامت مقرر بین طرفین یا محل اقامت قبل از وقوع طلاق به محل دیگر یا خارج از کشور فرستاد، مگر این‌که دادگاه آن را به مصلحت <u>صغیر و مجنون</u> بداند و با در نظر گرفتن حق ملاقات اشخاص ذی‌حق این امر را اجازه دهد. دادگاه در صورت موافقت با خارج کردن <u>صغیر و مجنون</u> از کشور، بنا بر درخواست ذی‌نفع، برای تضمین بازگرداندن <u>صغیر و مجنون</u> تأمین مناسبی أخذ می‌کند.</p>	<p>۸_ در ماده (۴۳)، مقصود از <u>محبور</u> روشن شود تا اظهار نظر گردد.</p>	<p>صورت درخواست زوجه، گواهی اجرای صیغه طلاق و عدم رجوع زوج به وی اعطاء می‌شود.</p> <p>ماده ۴۳_ طفل و محبور را نمی‌توان بدون رضایت ولی، قیم، مادر یا شخصی که حضانت و نگهداری <u>طفل و محبور</u> به او واگذار شده است از محل اقامت مقرر بین طرفین یا محل اقامت قبل از وقوع طلاق به محل دیگر یا خارج از کشور فرستاد، مگر این‌که دادگاه آن را به مصلحت <u>طفل و محبور</u> بداند و با در نظر گرفتن حق ملاقات اشخاص ذی‌حق این امر را اجازه دهد. دادگاه در صورت موافقت با خارج کردن <u>طفل و محبور</u> از کشور، بنا بر درخواست ذی‌نفع، برای تضمین بازگرداندن <u>طفل و محبور</u> تأمین مناسبی أخذ می‌کند.</p>
<p>ماده (۴۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:</p> <p>ماده ۴۹_ پرداخت نفقه زوجه که به تشخیص دادگاه مطابق شأن و خصوصیات زوجه تعیین می‌شود و همچنین هزینه نگهداری اطفال بر پرداخت تمامی دیون مقدم است. در مورد نفقه ایام گذشته زوجه مقررات ماده (۱۲۰۶) قانون مدنی به قوت خود باقی است.</p>	<p>۹_ مدت مذکور در ماده (۴۹) باید حسب مورد با توجه به خصوصیات و شأن طرف، توسط قاضی تعیین گردد، بنابراین این ماده بنحو مذکور اشکال شرعی دارد.</p>	<p>ماده ۴۹_ پرداخت نفقه زوجه برای مدت یک سال آتی و نفقه و هزینه نگهداری اطفال بر پرداخت تمامی دیون مقدم است. در مورد نفقه ایام گذشته زوجه مقررات ماده (۱۲۰۶) قانون مدنی به قوت خود باقی است.</p>
<p>بند (۳) ماده (۵۰) به شرح ذیل اصلاح شد:</p> <p>۳_ فرزندان اناث در صورت نداشتن شغل یا شوهر و فرزندان ذکور تا سن بیست سالگی و بعد از آن منحصراً <u>در صورتی که معلول از کار افتاده نیازمند باشند یا اشتغال به تحصیلات دانشگاهی داشته باشند</u> حسب مورد از کمک هزینه اولاد، بیمه و مستمری بازماندگان یا حقوق وظیفه والدین خود برخوردار می‌گردند.</p>	<p>۱۰_ در بند (۳) ماده (۵۰) روشن گردد آیا فرزندان ذکور معلول، مستحق دریافت مستمری نیستند؟</p>	<p>ماده ۵۰_ ... ۱ ...</p> <p>۳_ فرزندان اناث در صورت نداشتن شغل یا شوهر و فرزندان ذکور تا سن بیست سالگی و بعد از آن منحصراً <u>در صورت اشتغال به تحصیلات دانشگاهی</u> حسب مورد از کمک هزینه اولاد، بیمه و مستمری بازماندگان یا حقوق وظیفه والدین خود برخوردار می‌گردند.</p> <p>۴_ ...</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۲/۲۵)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۲/۰۴)	متن مصوبه (۱۳۹۱/۰۱/۱۴)
<p>ماده (۵۷) به شرح ذیل اصلاح شد:</p> <p>ماده ۵۷_ هر پزشکی که <u>عامداً</u> بر خلاف واقع گواهی موضوع مواد (۲۳) و (۳۱) این قانون را صادر یا با سوءنیت از دادن گواهی مذکور خودداری کند، بار اول به محرومیت درجه شش <u>موضوع قانون مجازات اسلامی</u> از اشتغال به طبابت و بار دوم و بالاتر به حداکثر مجازات مذکور محکوم می‌شود.</p>	<p>۱۱_ در ماده (۵۷)، در خصوص <u>گواهی برخلاف واقع، قید عامداً</u> لازم است و الا اشکال دارد.</p>	<p>ماده ۵۷_ هر پزشکی که بر خلاف واقع گواهی موضوع مواد (۲۳) و (۳۱) این قانون را صادر یا با سوءنیت از دادن گواهی مذکور خودداری کند، بار اول به محرومیت درجه شش از اشتغال به طبابت و بار دوم و بالاتر به حداکثر مجازات مذکور محکوم می‌شود.</p>
<p>در ماده (۵۸) عبارت «به انفصال درجه چهار از اشتغال به سردفتری محکوم می‌شود» به عبارت «به محرومیت درجه چهار موضوع قانون مجازات اسلامی از اشتغال به سردفتری محکوم می‌شود» اصلاح شد.</p>	<p>تذکره: ۳_ در ماده (۵۸)، منظور از «انفصال درجه چهار» مشخص نیست.</p>	<p>ماده ۵۸_ هر سردفتر رسمی که بدون أخذ گواهی موضوع مواد (۲۳) و (۳۱) این قانون یا بدون أخذ اجازه‌نامه مذکور در ماده (۱۰۶۰) قانون مدنی یا حکم صادرشده درمورد تجویز ازدواج مجدد یا برخلاف مقررات ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی به ثبت ازدواج اقدام کند یا بدون حکم دادگاه یا گواهی عدم امکان سازش یا گواهی موضوع ماده (۴۰) این قانون یا حکم تنفیذ راجع به احکام خارجی به ثبت هریک از موجبات انحلال نکاح یا اعلام بطلان نکاح یا طلاق مبادرت کند، <u>به انفصال درجه چهار از اشتغال به سردفتری محکوم می‌شود.</u></p>
<p>بند (۸) ماده (۶۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:</p> <p>۸_ قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۲۱ به جز بند (ب) تبصره (۶) آن و نیز قانون تفسیر تبصره‌های «۳» و «۶» قانون مذکور مصوب ۱۳۷۳/۶/۳</p>	<p>***</p>	<p>ماده ۶۰_ از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون قوانین زیر نسخ می‌گردد:</p> <p>۱_ ...</p> <p>۸_ قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۲۱ و قانون تفسیر تبصره‌های «۳» و «۶» قانون مذکور مصوب ۱۳۷۳/۶/۳</p> <p>۹_ ...</p>

اداره قوانین
۱۳۹۱/۰۲/۲۶